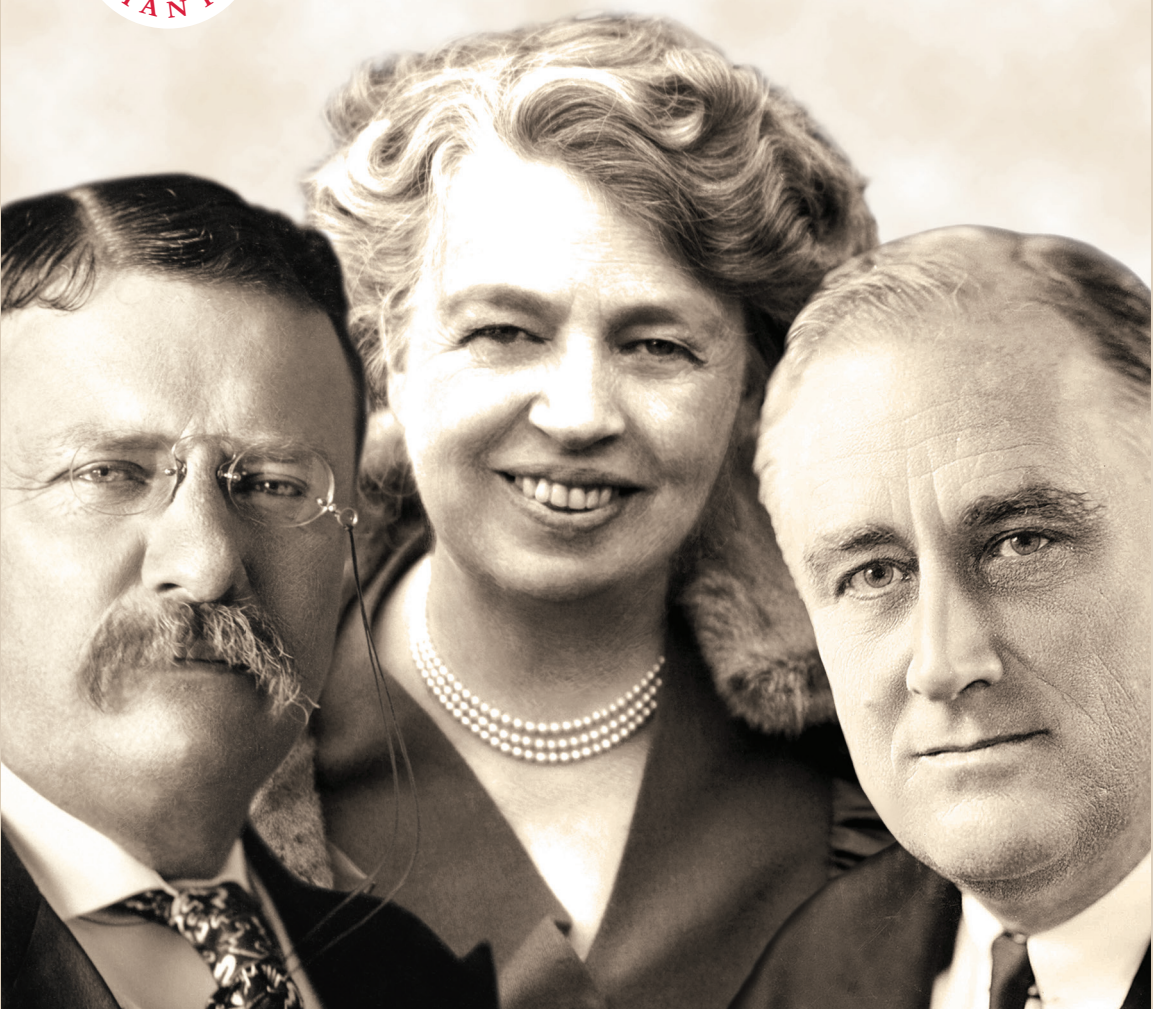

FRANS
VERHAGEN

DE ROOSEVELTS

Vormgevers van de *American Century*

‘Er is geen auteur die zo inzichtelijk en tegelijk zo aanstekelijk over
Amerika schrijft.’ – *Liberales*

DE ROOSEVELTS

Eerder verschenen van Frans Verhagen in de serie *American Giants*:

Founding Fathers (2016)

Lincoln (2017)

De Kennedy's (2018)

Frans Verhagen

DE ROOSEVELTS

Vormgevers van de
American Century

Uitgeverij Omniboek

Uitgeverij Omniboek
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht
www.omniboek.nl

Blijf op de hoogte van onder andere de nieuwe boeken van Frans Verhagen en schrijf u in voor de nieuwsbrief: www.omniboek.nl/nieuwsbrief

Copyright © 2019, Frans Verhagen

Omslagontwerp Riverside Studio
Vormgeving binnenwerk Studio Mol
Omslagbeeld Theodore Roosevelt (Harvard College Library, Theodore Roosevelt Collection), Eleanor Roosevelt (Library of Congress) en Franklin Delano Roosevelt (Franklin D. Roosevelt Presidential Library and Museum)
Auteursfoto Sander Heezen
ISBN 9789401916196
ISBN e-book 9789401916202
NUR 680

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoerd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

Uitgeverij Omniboek vindt het belangrijk om op verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van dit boek is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Inhoud

Inhoud	5
Voorwoord	7
Introductie: een societybruiloft	12
HOOFDSTUK 1	
1858-1879, de Roosevelts uit New York	15
HOOFDSTUK 2	
1880-1889, Theodore ontdekt de politiek	29
HOOFDSTUK 3	
1890-1901, Theodore doet zich gelden	57
HOOFDSTUK 4	
1901-1904, Theodores eerste termijn	87
HOOFDSTUK 5	
1905-1909, Theodores tweede termijn	109
HOOFDSTUK 6	
1909-1920, Theodore down, Franklin up	127
HOOFDSTUK 7	
1921-1933, Franklin en Eleanor	153

HOOFDSTUK 8	
1933-1936, Franklins eerste termijn	171
HOOFDSTUK 9	
1937-1940, Franklins tweede termijn	193
HOOFDSTUK 10	
1941-1945, de oorlogsjaren	211
HOOFDSTUK 11	
1945-1962, First Lady of the World	241
Epiloog	253
Gebruikte literatuur	263
Illustratieverantwoording	269
Register	270

Voorwoord

In het tijdperk van Donald Trump is eens te meer duidelijk dat de American Century ten einde is gekomen. Het Amerika dat daarvoor verantwoordelijk was, het Amerika dat de twintigste eeuw domineerde, werd vormgegeven door Theodore Roosevelt, de eerste moderne president, en uitgebouwd door Franklin Roosevelt, geholpen door Eleanor, diens invloedrijke echtgenote. De veranderingen zijn maar al te voelbaar en dat maakt het een goed moment om terug te kijken op die American Century, ons te realiseren hoe bijzonder die Roosevelts waren. Als een land de leiders krijgt die het verdient dan kreeg Amerika meer dan zijn verdiende loon. Het is dezer dagen niet populair om individuele personen te grote invloed toe te dichten, en natuurlijk is geschiedenis niet enkel de geschiedenis van grote mannen. Maar er zijn mensen die wel degelijk het verschil maakten. De Roosevelts bewijzen het en dit boek wil hen, voor het eerst in het Nederlandse taalgebied, gezamenlijk behandelen als architecten van die voorbije American Century.

Voor de meeste Europeanen is Theodore Roosevelt een onbekende. Voor sommige Nederlanders is hij weliswaar verbonden met Middelburg en Zeeland, zij het vaag, maar verder is hij enkel een van die vele Amerikaanse presidenten. Voor zover ik weet is er in het Nederlands geen biografie beschikbaar van de zesentwintigste president. Over Franklin Roosevelt is meer geschreven en de oorlogspresident is hier uiteraard bekender dan zijn verre oom. Maar ook hier is het Nederlandstalige materiaal beperkt tot een gedeeltelijke biografie door Alfons Lammers. Over Eleanor werd nog niet zo lang

geleden een biografie gepubliceerd door Ingrid Baraitre, maar het is mijn overtuiging dat Eleanor beter tot haar recht komt in de context van haar oom Theodore en haar echtgenoot Franklin. Gegeven deze achtergrond van de American Century was het mijn doelstelling om deze drie Roosevelts in een gezamenlijk portret te vangen. Er zijn Amerikaanse voorbeelden van een dergelijke onderneming, maar geen daarvan vond ik bevredigend voor een Europees lezerspubliek.

Uiteraard is een boek over de Roosevelts een boek over de Amerikaanse geschiedenis, de ontwikkeling van een land dat we goed denken te kennen maar dat zo veel geheimen herbergt dat ook dit boek vaak een eyeopener zal blijken. Zowel Theodore als Franklin, en Eleanor in een andere rol, realiseerden zich wat de zwaktes van Amerika waren, de risico's van precies die factoren die Amerika sterk maakten. Het waren deze rijke aristocraten die zagen hoe een onbeperkt industrieel kapitalisme de democratie bedreigde, de waarden die Amerika claimde te vertegenwoordigen ondermijnde. Theodore zag dat de kortzichtige hebzucht van de elite en de wrede uitbuiting van burgers zonder keuzes alles wat Amerika groots maakte erodeerde. Franklin formuleerde, als niemand voor hem, het verband tussen vrijheid en winst, onderdrukking en plunderen. Het moderne leven, stelde hij, dreigde werkende mensen gevangen te zetten in een nieuw soort slavernij. Het leek alsof ze via het democratische politieke systeem hun eigen lot konden bepalen, maar ondertussen hield het een economisch systeem in stand dat de massa elke keuzevrijheid in hun leven ontzegde. De jaren 1890 en de jaren 1930 staan dicht bij ons dan we graag zouden denken, de lessen van de Roosevelts zijn actueler dan we zouden wensen.

Persoonlijk ben ik altijd geïntrigeerd geweest door Theodore Roosevelt. Kijk naar de foto's van een campagne voerende TR en je wordt al bijna deel van het enthousiaste publiek. Ik stelde me Roosevelt voor als iemand die iedere ochtend boven aan de trap van het Witte Huis stond, zich in de handen wrijvend en uitroepend: 'Wat zullen we vandaag weer eens gaan doen?' Het prototype van een activisti-

sche politicus. De man was een stuiterbal, vol energie. Precies het soort president dat Amerika nodig had toen het negentiende-eeuws roverkapitalisme het land verdeelde en de wereld kennismaakte met economisch gezien het sterkste land.

Een diepere studie van de man zet bij dat beeld behalve uitroep-tekens een flink aantal vraagtekens. Dat is het mooie van een biografisch onderzoek: je ziet de beste en de slechtste kanten van het onderwerp, en alles er tussenin – wat natuurlijk het meeste is. Ik had niet gedacht dat ik af en toe aan een latere president moest denken als Theodore er weer eens overdreven in ging, zich niet stoorde aan regels of hiërarchie, regelmatig naar het westen afreisde om zich te herpakken, alles omzette in een persoonlijke vete. Tegelijkertijd was ik nog meer onder de indruk van de mate waarin TR Amerika bij zijn lurven pakte en de twintigste eeuw insleepte.

Iets soortgelijks deed zich voor bij het beschrijven van Franklin Roosevelt's presidentschap. Hem bestudeer ik al sinds ik in het presidentschap geïnteresseerd raakte, ver terug, in de jaren van Richard Nixon en *the imperial presidency*. In termen van grootsheid kan in de twintigste eeuw niemand in FDR's schaduw staan. Hij was precies wat het land nodig had tijdens de Grote Depressie en wat de wereld nodig had tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hij zou laten zien dat karakter, persoonlijkheid en optimisme in presidenten minstens zo belangrijk zijn als ervaring en deskundigheid. Ook bewees hij dat psychologie een belangrijke invloed heeft in het economisch leven van een land, zelfs van de wereld, wellicht zelfs de belangrijkste factor is. Zijn persoonlijkheid was in belangrijke mate beïnvloed door de polio die hij als veelbelovend politicus in 1921 had opgelopen. 'Als je twee jaar in bed gelegen hebt, proberend je kleine teen te bewegen,' zei Franklin, 'dan lijkt alles verder gemakkelijk.' Geloof het maar niet. Gemakkelijk was het nooit maar het is deel van FDR's magie dat het er zo uitzag.

Tegelijkertijd was Franklin Roosevelt controversieel. Dat hij de zakenwereld tot zijn vijand maakte was geheel voorspelbaar. Dat overkwam en overkomt iedereen die beperkingen wil opleggen aan

de ongebreidelde markt, aan ondernemingen die geen maatschappelijke verantwoordelijkheid tonen. Franklin redde Amerika van zijn excessen, gaf het weer vertrouwen in zichzelf en werd daarvoor door de kiezers rijkelijk beloond, met name in 1936. Gedurende de hele jaren dertig werd hij ook gehaat door een groot deel van het land. De polarisatie die we tegenwoordig kennen is Amerika niet vreemd. Zelfs een deel van zijn coalitie, de racistische Democraten in het zuiden, steunde hem alleen maar omdat ze de hulp die de federale overheid bood niet konden weigeren en omdat die overheid beloofde hun abjecte Amerikaanse apartheid niet aan te tasten. Ondernemers en bankiers accepteerden de hulp die ze nodig hadden om te overleven en keerden zich vervolgens tegen Roosevelt. Dat klinkt allemaal bekend en de crisis van 2008 heeft de neiging op te duiken in de vergelijking. De geschiedenis heeft een neiging zich te herhalen, de tweede keer niet altijd als een farce.

Roosevelt schakelde een niveau hoger toen de wereld ontplofte in nationalisme en geweld. Hij stuurde een onwillig Amerika met trefzekere hand naar zijn uiteindelijke verantwoordelijkheid om de dictators een halt toe te roepen. Tot Pearl Harbor plaats had was ook dat controversieel. America Firsters en andere isolationisten moesten er niets van hebben. Roosevelt hield hen op afstand, begeleidde Amerika naar deelname aan de oorlog en leidde de bondgenoten, inclusief de Sovjet-Unie, naar een overwinning en hij zette een wereldorde in de steigers die tot voor kort onomstreden was. Zijn echtgenote was in dat alles zijn onmisbare compagnon. Zij hielp hem president worden, zij hield hem scherp, zij daagde uit en na zijn dood zette ze zich in voor die wereldorde. Eleanor werd de First Lady van de wereld.

De meeste biografen van Theodore en Franklin Roosevelt zijn veel-schrijvende historici die het niet laten bij één president (ik weet uit eigen ervaring hoe dat gaat). Ik denk aan vlotte schrijvers als H.W. Brands, Jean Edward Smith, Evan Thomas, Doris Kearns Goodwin, Robert Dallek, Geoffrey Ward en Stephen Ambrose. Als je ze allemaal leest, en dan nog enige tientallen boeken die dieper graven, nieuwe

perspectieven openen of details uitlichten, dan is op een zeker moment het beeld compleet. Een nieuwe schrijver voegt dan niets toe.

Ik heb niet de pretentie dat wel te doen. Dit boek is het door mij hertelde verhaal van deze drie mensen, met het oog op een Europees gehoor en met mijn eigen voorkeuren en opinies. Zoals ik eerder met Lincoln meeliep en de Kennedy's bestudeerde, de Founding Fathers probeerde te volgen en het moderne presidentschap analyseerde, zo heb ik nu deze bijzondere mensen, deze Roosevelt, uitgebreid bekeken. Ik heb meningen over hen gevormd die ik eerst niet had of in ondoordachte vorm, of waarin ik juist voorheen helemaal tegengesteld stond. Dat is het mooie van zo'n lange studie, je blijft leren.

Schrijven is schrappen en een behapbaar boek eist dat je keuzes maakt, niet ieder detail belicht, niet iedere anekdote de moeite waard vindt. Veel gebeurtenissen in deze jaren die de twintigste eeuw vormgaven verdienen een apart verhaal, maar ik wilde een verhaal vertellen dat ze verbond. Pearl Harbor en D-day zijn door geweldige schrijvers uitvoerig en gedetailleerd belicht en dat geldt ook voor de kleinste details van Theodores en Franklins presidentschap. Ik denk dat deze twee superieure politici, deze drie complexe karakters bepalend waren voor de American Century, die nu op zijn einde loopt. Om te begrijpen hoe die eeuw tot stand kwam en, verrassend genoeg, ook om te begrijpen hoe zeer herkenbare Amerikaanse eigenschappen die eeuw tot zijn einde brengen, zijn de Roosevelt onmisbaar. Ik hoop dat de lezer dat ook kan concluderen ook al hoeft zij het niet eens te zijn met elk van mijn oordelen.

Een praktisch punt: ik heb de varianten van de Rooseveltnamen, inclusief de afkortingen, TR, FDR en ER, door elkaar gebruikt, dat wil zeggen waar ik de een in de tekst beter vond passen dan de ander – altijd zorgend dat er geen twijfel over kon bestaan wie het onderwerp was. Als er consistentie in zit dan is het er een die puur gevoelsmatig was.

Introductie: een societybruiloft

Glunderend stapte president Theodore Roosevelt naar voren, stralend middelpunt van de societybruiloft die zich op 17 maart 1905 in New York ontrolde. Aan zijn arm had hij zijn nicht Eleanor Roosevelt, de dochter van zijn tragisch overleden broer Elliott. De rijzige gestalte van de bruid benadrukte de compacte gedrongenheid van de president, die als altijd de indruk wekte van een gespannen veer die elk moment kon losschieten. Een uur tevoren had Roosevelt nog meegelopen in de rumoerige St. Patrick's Day Parade elders in de stad. Deze late namiddag leverde Theodore, door bijna iedereen TR genoemd, Eleanor af bij de bruidegom, Franklin Roosevelt, telg van een andere tak van de Rooseveltfamilie. Met de kin licht omhoog, een wat hautain ogend zelfvertrouwen uitstralend, stond de lange, slanke en aantrekkelijke jongeman op zijn bruid te wachten.

Hier waren drie persoonlijkheden tesamen die de nog maar net begonnen twintigste eeuw zouden vormgeven. Ook aanwezig waren drie andere Roosevelts die daarbij ondersteunende rollen vervulden. Zo was daar prominent en massief Sara Delano Roosevelt, de moeder van de bruidegom, sinds vijf jaar weduwe en onwillig om haar enig kind los te laten. Een van de bruidsmeisjes was Alice Lee Roosevelt, de dochter van de president uit zijn eerste huwelijk. De wereldwijze en recalcitrante Alice, een leeftijdsgenote van Eleanor, geloofde dat haar vader meer van Eleanor hield dan van haar. Tot slot was er Edith Kermit Roosevelt, de kordate echtgenote van de president, de enige die Theodores luidruchtige uitbundigheid met een woord of een gebaar kon intomen. Tegen nicht Eleanor kon de

meestal warme Edith verrassend formeel en koel zijn, niemand wist precies waarom.

Eleanors ouders waren overleden nog voor ze tien was, beide onder dramatische omstandigheden. Oom Theodore had altijd een zwakke plek gehad voor de eenzame, veel te serieuze dochter van zijn broer. Toen Eleanor haar verloving aankondigde had Roosevelt aan Franklin geschreven: 'Ik houd van Eleanor alsof ze mijn eigen dochter was; en ik mag jou, en vertrouw je, en geloof in je.'

De president had er op gestaan dat het huwelijk plaatsvond 'onder mijn dak', en via Edith had hij toegezegd alles te zullen regelen, 'zoals we het ook voor Alice zouden doen.' Franklin en Eleanor hadden wijselijk besloten niet op TR's aanbod in te gaan. Een huwelijk in het Witte Huis zou meer draaien om de bewoner ervan dan om hen, zoveel was wel duidelijk. Bovendien was New York hun stad, niet Washington. Wel had Eleanor gevraagd of oom Theodore haar wilde weggeven. Met enig passen en meten was het gelukt 17 mei als datum te prikken, als Theodore toch in New York moest zijn voor de jaarlijkse feestdag van Ierse Amerikanen.

Met veel lawaai van paarden en koetsen was de president die middag gearriveerd, zoals altijd stuitend van enthousiasme en nog met een groen Iers klaverblad in zijn knoopsgat. De locatie was East 76th Street, de naast elkaar gelegen *town houses* van Eleanors oudtante Elizabeth Livingston Ludlow en haar dochter Susie Parish, Eleanors peettante en inmiddels haar surrogaatmoeder. De twee ontvangstkamers konden zo'n tweehonderd gasten herbergen. De bruiloft was een typisch elitefeestje, een societyhuwelijk met veel witte zijde, zilveren rozen en haarspelden met drie struisvogelveren, het wapen van de Hyde Park-Roosevelts. De beste families van New York maakten hun opwachting.

Met zichtbaar genoegen en net iets te luide stem riep TR op de vraag van dominee Peabody wie deze vrouw weggaf, 'I do'. Na de huwelijksvoltrekking kuste de president de bruid en riep tegen de bruidegom, 'Well, Franklin, there's nothing like keeping the name in the family.' Vervolgens beende hij de andere kamer in, op zoek naar een drankje, gevolgd door het merendeel van de gasten. Franklin en

Eleanor hadden weinig andere keus dan met hen mee te bewegen. Zelfs het aansnijden van de bruidstaart trok pas aandacht toen de president een plakje kwam ophalen. Het was precies zoals TR's dochter Alice later zei: 'Vader wilde altijd de bruid zijn bij elke bruiloft, het lijkt bij elke begrafenis en het kind bij iedere doop.'

Het was niet voor het laatst dat Theodore, Franklin en Eleanor bijeen waren, wel was het de enige keer dat ze gedrieën in het middelpunt van de aandacht stonden. Theodore was inmiddels vier jaar president. Ook na zijn presidentschap, dat in maart 1909 ten einde kwam, zou hij nadrukkelijk aanwezig blijven in de Amerikaanse politiek. Hij maakte en brak presidenten, gooide zichzelf in 1912 nog eens in de strijd en was tot zijn dood in 1919 een bittere criticus van wie of wat hem ook maar uit de schijnwerpers hield.

Die bitterheid strekte zich niet uit tot Franklin Roosevelt, die TR aanbad en diens carrièrepad imiteerde. Zo werd Franklin in 1910 staatsafgevaardigde en drie jaar later onderminister van Marine. Net als Theodore zou hij gouverneur worden van New York en ten slotte, van 1933 tot 1945, president van Amerika, de langstzittende en de meest invloedrijke van de twintigste eeuw. Eleanor zou er lang over doen om haar eigen plek te vinden, maar toen dat eenmaal het geval was, had ze invloed als uitgesproken feministe en pleitbezorger van progressief beleid. Ze was een belangrijke adviseur voor haar man en, na diens dood, een zelfstandig politica met een prominente rol op het wereldtoneel.

Deze drie Roosevelts waren de belangrijkste Amerikaanse politici van de twintigste eeuw. Ze vestigden en bevestigden de rol van Amerika als wereldmacht, als voorbeeldland, als rijkste en meest invloedrijke democratie. Ze verlostten die wereld uit de klauwen van dictators en streefden naar een wereld die mensen meer bood om van te dromen dan enkel fysieke veiligheid. Je zou kunnen zeggen dat ze de belangrijkste familie van de wereld waren. Een Amerikaanse aristocratie, gevoed door noblesse oblige, zich inzettend op basis van diep gevoelde waarden.

HOOFDSTUK 1

1858-1879, de Roosevelts uit New York

Nederland koestert de Hollandse afkomst van de Roosevelts. Het klopt dat ene Claes Maartenszoon van Rosenvelt in 1649 in New York aankwam. Hij zou rond 1626 geboren zijn op Tholen en werd vergezeld door zijn echtgenote Jannetje Thomas. Claes overleed in 1659, in New York, op 33-jarige leeftijd, Jannetje een jaar later. Hun in 1658 geboren zoon Nicholas werd de stamvader van de Roosevelts, zoals de naam al snel werd geschreven. Zijn oudste twee zonen stichtten de Oyster Bay-tak, waarin Theodore en Eleanor werden geboren, de twee jongere zonen de Hyde Park-tak van Franklin. Het Hollandse deel verwaterde: in Amerika mengen etnische lijnen zich snel en dat gebeurde ook met de Roosevelts.

President Theodore Roosevelt rekende onder meer Hollanders, Schotten, Engelsen en Hugenoten tot zijn voorvaderen en inderdaad toont zijn stamboom een waaier van etnische achtergronden. Theodores moeder, Martha Bulloch, kwam uit Georgia, haar familie had een plantage met slaven. Hoewel Theodore Roosevelt zijn *Autobiography* opent met zijn Hollandse afkomst, leken hij noch Franklin daar veel belang aan te hechten. Als het zo uitkwam verwezen ze er naar, maar dat deden ze met alle varianten in hun achtergrond: vanwege zijn moeder claimde Theodore vaak dat hij het Zuiden begreep. Onmiskkenbaar speelde de Hollandse erfenis een rol in de staat New York en zeker in de vallei van de Hudson, hun politieke werkterrein.

We moeten het niet overschatten. Theodores vader vertelde dat hij thuis nog wel eens Nederlands had gehoord, voor de latere generatie was dat niet meer aan de orde.

De Roosevelts maakten deel uit van de New Yorkse elite, je zou het Amerikaanse aristocratie kunnen noemen, met familienamen als Fish, Brevoort, Rutherford, Stuyvesant, Hoffmann, Schermerhorn. Ze werden vaak de 'Knickerbocker'-families genoemd, naar Diedrich Knickerbocker, hoofdpersoon in een bekend boek van Washington Irving. Deze schrijver, zelf wonend aan de Hudson, stak vaak de draak met de karaktereigenschappen van Hollandse Amerikanen, onder meer met hun gierigheid, gebrek aan heldenmoed en liefde voor een borrel. Deze families hadden sociale status, ze waren welgesteld zij het niet puissant rijk en geworteld in de New Yorkse geschiedenis. Geboorte en opvoeding bepaalden of je daarbij hoorde, niet per se vermogen. Voor beide takken van de Roosevelts was Manhattan de thuisbasis, ze werden onderscheiden door hun zomerverblijven. Voor Theodore was dat Oyster Bay, aan de noordzijde van Long Island, voor Franklin was het Hyde Park, aan de Hudson, ten noorden van New York.

De Roosevelts waren succesvol in de handel en later ook als bankiers. Na de burgeroorlog dreven ze steeds verder weg van de dynamische economische elite van de stad. Grof gesteld: ze vormden stilstaand water. Deze kringen hadden een afkeer van de nieuwe rijken, 'vulgar rich', industrietycoons en bankiers als de Goulds en Harrimans van de spoorwegen, Rockefeller van de olie en Carnegie van het staal, en de Seligmans, Loeb's en Morgans in de financiële wereld. Gevraagd naar het beroep van zijn vader, zei Theodore altijd 'gentleman'. 'Rentenier' was een beter antwoord geweest. Met politiek hielden *gentlemen* zich niet bezig.

Theodores grootvader Cornelius Van Schaack Roosevelt – CVS voor zijn familie – had van Roosevelt and Son een succes gemaakt, hij was de eerste Roosevelt met een vermogen dat het miljoen oversteeg. CVS had de familiezaak omgebouwd van de import van gereedschap en ijzerwaar naar de import van gehard glas. Tijdens een van de grote

economische crises van de negentiende eeuw, de Panic of 1837, begon Cornelius overal in Manhattan onroerend goed op te kopen. Na het overlijden van zijn vader in 1840 erfde hij daarbovenop een enorm vermogen. Het maakte hem een van de vijf rijkste personen in New York City. Het familiebedrijf vormde zich geleidelijk aan om tot een *private bank*.

Cornelius had elk van zijn vijf zonen bij hun huwelijk een huis cadeau gedaan. Theodore, de jongste, werkte in het familiebedrijf. Hij kwam te wonen naast Robert, een jurist. De twee broers leken op elkaar, met volle baarden en een bril, maar hun dagelijks leven kon niet meer verschillen. Robert schreef boeken, was een man van ideeën. Hij kon smakelijk vertellen, deed aan sport en hield van varen. Zijn lust voor avontuur ging zover dat hij er een geheim leven op nahield met een tweede gezin, een blok verwijderd van zijn woonhuis. Terwijl nagenoeg de hele familie na de burgeroorlog Republikein werd, bleef Robert stug Democraat. Onze partij is de partij van het volk, vond hij.

Daarentegen was Theodore strikt, christelijk, conservatief, en een voorbeeld van zelfbeheersing. Als junior partner in de familieonderneming viel hij niet op. Hij wordt vaak beschreven als fysiek imposant, atletisch, met blauwe ogen, kastanjebruin haar en baard, en 'een stevige, vierkante Hollandse kaak'. Naarmate de onderneming minder aandacht vergde hield Theodore zich meer bezig met filantropie, goede werken verrichtend en zich een reputatie verwervend als een van New Yorks grootste weldoeners.

Theodores avontuur was dat hij verliefd werd op een zuidelijke schoonheid, Martha Bulloch, telg van een rijke familie in Georgia. De Bullochs verbouwden en verwerkten katoen, woonden in een klassiek landhuis in Griekse revivalstijl en bezaten meer dan dertig slaven. Martha, meestal Mittie genoemd, trouwde in 1853 met Theodore. Alleen zijn ouders waren bij de huwelijksvoltrekking aanwezig. Ze voelden zich niet helemaal op hun gemak bij hun eerste bezoek aan het Diepe Zuiden, kennismakend met een heel ander Amerika dan ze gewend waren. Het paar ging wonen in New York, op East 20th Street, in het huis dat Cornelius hen cadeau deed.

Een fascinerend portret van Theodore, Franklin en Eleanor Roosevelt

De twintigste eeuw wordt wel de *American Century* genoemd. De Verenigde Staten domineerden de wereld, hielpen wereldoorlogen winnen en zetten een systeem op van veiligheid, vrede en economische voorspoed dat die wereld goed gediend heeft. Dat was geen vanzelfsprekend proces, er waren mensen voor nodig om het tot stand te brengen.

President Theodore Roosevelt stond aan het begin van deze ontwikkeling, de eerste moderne president duwde Amerika het wereldtoneel op. Franklin Roosevelt, vier keer gekozen tot president, hielp een gehavend Amerika door de Grote Depressie en was onmisbaar om die vrije wereld door de Tweede Wereldoorlog te leiden.

Zonder zijn echtgenote Eleanor zou hij echter nooit het Witte Huis bereikt hebben. Zij hielp hem oprabbelen toen hij door polio was geveld, voorzag hem van advies en kritiek en was, deels als zelfstandig politica, een rolmodel voor talloze vrouwen. Na de oorlog speelde ze een cruciale rol als First Lady van de wereld bij het opstellen en aanvaarden van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

In zijn bekende schrijfstijl, inzichtelijk, rijk en toch gemakkelijk leesbaar, geeft Frans Verhagen een fascinerend inkijkje in het leven van deze drie Roosevelts. Hij beschrijft hun sterke en hun zwakke punten, hun succes en hun falen. Het is het verhaal van de Amerikaanse Eeuw en de mensen die hem vormgaven.

Uitgeverij Omniboek

www.omniboek.nl

NUR 680

ISBN 9789401916196

9 789401 916196